

Vidékfejlesztési Program 2014-2020

Dr. Viski József

Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős
Helyettes Államtitkár

Miniszterelnökség

„Tanyavilág 2020” szakmai műhelykonferencia

Szentkirály

2015. március 12.

Az agrár-vidékfejlesztési támogatások új rendszere

*(alkalmazva mind a KAP I-ben a degressziót,
mind a KAP II-ből az átcsoportosítást)*

- **KAP I. pillér (2015-2020): 7 988 m €**
 - közvetlen támogatások (uniós forrás) – **FM**
 - piaci intézkedések (uniós forrás) – **FM**
- **KAP II. pillér (2015-2020): 4 145 m €** = 3,431 mrd € (EU) + 0,714 mrd € (HU)
 - vidékfejlesztés (uniós és nemzeti forrás) – **ME**
(Vidékfejlesztési Program – VP)

Összesen: 12,133 milliárd €

310 Ft/EURO árfolyamon: 3 761 milliárd forint.

Éves átlagban: 627 milliárd forint.

- + **Nemzeti támogatási jogcímek** (nemzeti forrás) – **FM**

Legfontosabb célkitűzések

- **Munkahelyteremtés**, vidéki munkahelyek megőrzése és fejlesztése (*kertészeti ágazatok, állattenyésztés, élelmiszeripar*);
- **Mikro-, kis- és középvállalkozások** kiemelt fejlesztése, differenciált segítése;
- Versenyképesség javítása, termelési és jövedelembiztonság;
- Környezetkímélő gazdálkodás = erőforrás-hatékonyság;
- Korszerű tudásbővítés, tudástranszfer és innováció;
- Területi kiegyenlítés és fókuszálás;
- Vidéki települések erőforrás-hatékony működése (helyi alapanyagok, szolgáltatások, megújuló erőforrások és együttműködések)

**+ 2 tematikus alprogram: Rövid Ellátási Lánc (REL)
Fiatal Gazda (FIG)**

Merev tengelyek helyett rugalmas prioritások

1. A **tudásátadás és az innováció** előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben.
2. A **versenyképesség és életképesség** fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében.
3. Az **élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek** a mezőgazdaság terén történő előremozdítása.
4. A mezőgazdaságtól és erdészettől függő **ökoszisztémák állapotának helyreállítása**, megőrzése, javítása.
5. Az **erőforrás-hatékonyság előmozdítása**, alacsony CO₂ kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása.
6. A **társadalmi befogadás előmozdítása**, a szegénység csökkentése és a gazdaság fejlesztése a vidéki térségekben.

Főbb változások a 2007-2013 időszakhoz képest

- **Új eljárásrend! Az egységes rendszerhez illeszkedő eljárásrend** a VP végrehajtására *(az UMVP-re 2006-2007-ben készített, közigazgatási alapú, túlszankcionáló és bonyolított eljárásrend helyett).*
- A VP **középpontjában** is **a KKV-k** lesznek.
- **Munkaigényes ágazatok** kiemelt fejlesztése *(zöldség- és gyümölcsstermesztés, állattenyésztés, élelmiszeripar)*
- **Egyszerűsítés**
 - Egyszerűsített támogatás-típusok bevezetése (egyösszegű átalány, egységköltség, %-ban meghatározott átalányalapú finanszírozás)
 - Egyszerűsített elbírálás (adott összeghatárig a fejlesztések egyszerűsített követelményei és elbírálása)
- Az **előleg, saját teljesítés, természetbeni hozzájárulás**, valamint a **használt eszköz** alkalmazásának lehetősége is megjelenik

A VP benyújtása, a tervezés állása

- A VP **tervezése jelenleg is folyik**: Magyarország Kormánya társadalmi egyeztetés után hivatalos tárgyalásra nyújtotta be a VP-t az Európai Unió számára, tartalma kapcsán folyamatosan zajlanak az egyeztetések az Európai Bizottsággal;
- Február 28-án zárult a program teljesen nyilvános **társadalmasítása**, jelenleg az ott kapott észrevételek feldolgozása zajlik.
- A program **Stratégiai Környezeti Vizsgálata** márciusban zárul.
- A VP EU-s elfogadása **2015. májusra** várható;
- Az elfogadását követően az egyes pályázatok meghirdetése **2015 nyarától**.

Támogatások agrárgazdálkodóknak I.

Beruházások (6000 STÉ fölötti gazdaságméret és bevétel):

- **Vízgazdálkodási célú beruházások:** vízkár-elhárítás, víz-visszatartás, melioráció, öntözés hatékonyságának javítása, öntözésfejlesztés **ÚJ!**
Támogatási mértékek: 30-50% (kollektív: +10%)
Nagyságrend: max. 300 MFt / projekt (kollektív: min. 50 MFt-től)
- **Állattenyésztés:** technológiafejlesztés, erőforrás-hatékonyságot javító ber., trágyatárolás – közös is (az átmeneti mentesség **VÉGLEG LEJÁR!**),
Támogatási mértékek: 30-50% (kollektív: +10%)
Nagyságrend: max. 500 MFt / projekt (kollektív: max. 1 Mrd Ft)
- **Kertészet:** technológiafejlesztés, erőforrás-hatékonyságot javító beruházás, termék-feldolgozás
Támogatási mértékek: 30-50% (kollektív: +10%)
Nagyságrend: max. 500 MFt / projekt (kollektív: max. 1 Mrd Ft)

Támogatások agrárgazdálkodóknak II.

- **Kis méretű szántóföldi terménytároló és szárító létesítése és korszerűsítése** (dohányágazat is)
Támogatási mértékek: 40-50% (kollektív: +10%)
Nagyságrend: max. 200 MFt/ projekt (kollektív: max. 1 Mrd Ft)
- **Kockázat-megelőző beruházások** (jéggháló, talajgenerátor, stb.) **ÚJ**
Támogatási mértékek: 50-80% (kollektív: +10%)
Nagyságrend: max. 500 MFt/ projekt
- **Agrár-innovációs csoport közös projekt beruházásai** (pilote) **ÚJ**
Nagyságrend: max. 300-500 MFt/ projekt (min. 5-15+ termelő tag)
- + **ÚJ!** Kis gazdálkodók számára (3000-6000 STÉ között): átalány fejlesztési támogatás 5 éves FEJLŐDŐ üzleti terv megvalósítására, legalább két részletben
(összesen: 15 000 EURO/5év)

Fiatal gazdák támogatása I.

Fiatal Gazda Tematikus Alprogram (FIG)

Cél: Fiatal és képzett mezőgazdasági szakemberek számára lehetőség biztosítása új mezőgazdasági vállalkozás létrehozására.

Keretösszeg: **122 millió euró**

Jogosultsági feltételek:

- a pályázat benyújtásakor **40 évesnél nem idősebb** természetes személy;
- **első alkalommal** kezd a gazdálkodásba;
- **legalább 6000, de legfeljebb 25 000 STÉ** értékű termelési potenciállal kizárólagosan rendelkezik (pl. termőföld esetében földhasználati bejelentés);
- a pályázat benyújtásától számított **6 hónapnál nem régebben mezőgazdasági egyéni vállalkozói regisztrációt kezdeményezett** az illetékes hatóságnál;
- gazdasági tevékenysége fejlesztésére megalapozott, fenntartható **üzleti tervet nyújt be**;
- elismert mezőgazdasági jellegű **szakismerettel rendelkezik**.

Támogatás mértéke: legfeljebb **40.000 eurónak** megfelelő forint összeg, **két részletben** 75% + legkorábban 36 hónap elteltével, 25%

Felhasználása: az üzleti terv megvalósításával szorosan összefüggő költségek, kiv. személygépjármű vásárlása

Fiatal gazdák támogatása II. *Fiatal gazdák beruházás támogatási kedvezményei*

Mezőgazdasági beruházási támogatások esetén (pl. kertészet, állattenyésztés, öntözésfejlesztés) **külön 130 millió eurós forráskeret fiatal gazdák számára.**

Az a pályázó, aki a benyújtás időpontjában:

- 41. életévét még nem töltötte be,
- nem régebben, mint öt éve gazdálkodik,

az a tervezetten 50%-os alaptámogatási intenzitás mellett **+10% többlettámogatási intenzitásban** részesül, függetlenül az előző vagy mostani időszak FIG induló támogatás elnyerésétől.

Tervezetten lehet **mikrohitellel** kombinálva vagy "hozott hitelhez" **kamattámogatás** egybeszámítása is (kivéve a FIG induló támogatást).

Rövid Ellátási Lánc tematikus alprogram

Cél: közös piacra jutás megszervezése, előnyeinek együttes kihasználása, pl. közétkeztetés, fizikai piac, e-kereskedelem, vendéglátás, stb.

Rövid lánc: max. **1** közvetítő szereplő, (de leginkább közvetlen csoportos)

Szereplők (= REL Együttműködés tagok): KONZORCIUM

- Mezőgazdasági mikro- vagy kisvállalkozások (min. 5)
- REL Szervező (referenciával rendelkező non-profit szervezet)

Tevékenységek:

- Képzés (kötelező és a tagok által választott)
- Szaktanácsadás (kötelező és a tagok által választott)
- Közös /egyéni piacra jutási beruházások

Támogatás menete – 2 fordulós pályázat és összesen max. 3 év projekt-idő:

- Együttműködés megalakítása / Üzleti terv kialakítása (benne: közös és egyéni fejlesztési tervek, elemek)
- Megvalósítás: piacra jutás megszervezése/felépítése (szervező) + a piacra jutást célzó beruházások (közös és egyedi)

Élelmiszer-feldolgozás és minőségi rendszerek

Jogosultak: Élelmiszer-feldolgozó mikro- és kisvállalkozások (középvállalkozások: GINOP!)
Mezőgazdasági vállalkozások és csoportosulásai (minden vállalkozás méret)

Keretösszeg: 200 milliárd Ft (csak VP, ezen felül van GINOP forrás is)
ebből 20 milliárd Ft borászat

Támogatási mértékek: 30-50%; **Nagyságrend:** max. 500 millió Ft/projekt;
(kollektív: max. 1,5 milliárd Ft)

Témakörök (műveletek)

- Hozzáadott érték növelése (bevétel)
- Erőforrás-hatékonyt javító beruházások (kiadás)
- Borászati beruházások (hozzáadott érték és/vagy hatékonyságnövelés)
- REL csoportok tagjainak beruházásai
- Agrár-innovációs együttműködő OCS-k projekt-beruházásai (pilote)

Élelmiszer- ipari támogatások (VP és GINOP)		vállalkozás típusa			
		mezőgazdasági (árbevétel +50%)		élelmiszeripari (árbevétel +50%)	
támogató	VP	Annex 1	minden cégméret	Annex 1	mikro- és kisváll.
		Non Annex	minden cégméret		
	GINOP	-		Annex 1	közép
				Non Annex	minden cégméret

Annex I.: az EK Szerződés 32. cikkében hivatkozott lista

A szőlészet és borászat támogatási lehetőségei

A borászat versenyképességének javítása külön jogcím lesz! (4.2.3)

- 2015-2020 között **20 milliárd Ft elkülönített forrás**, így nem kell a teljes élelmiszeriparral versenyezni.
- A beruházás versengő pályázatos: a benyújtandó pályázat, különösen üzleti terv egészének értékelése alapján rangsorolva kerül felállításra a ponthatár.
- **Támogatási irányok**:
 - hozzáadott érték növelése, kapacitásbővítés (az értékelés fókusza: versenyképességi cél);
 - erőforrás-hatékonyság javítása (az értékelés fókusza: környezeti és klíma célok);
 - vegyes célú/tartalmú beruházás
- **Közös beruházások** előnyt élveznek (pl. palackozó, hűtő, disztribúció, stb.)
- **Elismerhető költségek**:
 - borászati technológiai beruházások;
 - a technológiai célokat **közvetlenül szolgáló építési munkák** (de: ingatlanvásárlás NEM);
 - informatika, know-how;
 - járulékos költségek (tervezés, engedélyezés, stb.)

Környezet, erdő és gazdálkodás

- Agrár-környezetgazdálkodási többlet-vállalások - 2016-tól **ÚJ rendszerben**
- és Genetikai erőforrások megőrzése és javítása - 2016-tól **ÚJ rendszerben**
- Ökológiai gazdálkodás (átállási és fenntartási) - **ÚJ rendszerben**
- NATURA 2000 kifizetések **ÚJ!**
- Kompenzációs kifizetések természeti és egyéb sajátos hátrányokkal küzdő térségekben.
- Együttműködésben megvalósuló, fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás ösztönzése és megvalósítása **ÚJ!**

Erdők esetében: egységköltség alapú fejlesztések, pl:erdősítés, fásítás, agrár-erdészeti rendszerek, erdőpotenciál károsodás (megelőzése és helyreállítása) stb.

Intenzitás: max. 50%, (kollektív: +10%)

Fiatal erdők állománynevelése (egységköltség-alapú) **ÚJ!**

Erdő telepítése esetén első időszakban (két év) lehet területalapú támogatást igényelni.

Vidéki térségek eszközei I.

Jogosultak: Vidéki térségek = mint az előző programban (falvak + városok 10 000 lakosig)

Eszközök:

1) Diverzifikáció (on-farm): mezőgazdasági termelő által nem mezőgazdasági tevékenység kezdése. Jellemzően turisztikai vagy kézműves tevékenység, de bármi más, pl. helyi szolgáltatás is lehet.

Átalány-költség (egyszerűsített): 15 000 €/5 év - üzleti terv alapján.

**2) Nem mezőgazdasági tevékenység folytatása (kézműves, turisztika, stb.)
Hagyományos beruházási projekt (számlás) mikro/kisvállalkozás: 50% támogatás.**

3) Együttműködési: Kis gazdasági szereplők közös projektjei/fejlesztései.
A közös beruházás és az együttműködés költségei – pl. piacra jutáshoz közös hűtőpult.

4) Együttműködési: Szolidáris gazdálkodás és közösség által támogatott mezőgazdaság
Összeg: max. 8 (együttműk.) + max. 25 Mft (beruházás).

5) Vidéki területek kis infrastrukturális fejlesztései : ami nem önkormányzati vagy állami alapfeladatot lát el, de ahhoz kapcsolódhat, pl. főzőkonyha fejlesztés falvakban, külterületi utak karbantartó gépei, stb.

Változás: új épület NEM, költségtakarékosság IGEN!

Vidéki térségek eszközei II.

6) Helyi alapszolgáltatások fejlesztései

ami nem önkormányzati vagy állami alapfeladat ellátás, de azt kiegészítheti. Pl. falugondnoki autó (ha nincs vagy 7 évnél idősebb), eszköz, „Jelenlét program”,

Támogatás max: 100%; támogatási összeg: 12-300 Mft

7) LEADER (4 művelet)

- helyi fejlesztési stratégiák készítése;
- helyi stratégiák megvalósítása (helyi pályáztatás);
- Együttműködések;
- szervezés és működés (feladat-finanszírozás)

Támogatás: 50-100%, támogatási összeg max.: 20 Mft / projekt
ÚJ: vállalkozás-félék: csak mikro- és kisvállalkozások részére elérhető!!!

ÚJ: A Helyi Akciócsoport (LEADER Egyesület) működési finanszírozása egyszerűsített lesz, átalány módon (= rész-hozzájárulás) + dolgozhat „kifelé” is = helyi fejlesztési „ügynökség”.

Helyi alapszolgáltatások fejlesztései

Kistérségi közlekedési szolgáltatás fejlesztése

- 2015 áprilisában újra meghirdetésre került ***a vidéki gazdaság és a lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások fejlesztésére*** jogcím
- **2 célterületen** lehet támogatást igényelni:
 - 1. kistérségi közlekedési szolgáltatás fejlesztésére **falu- és tanyagondnoki szolgáltatás** ellátásához kapcsolódóan**
 - új gépjármű beszerzésére;
 - a biztonságos közlekedés feltételeit megteremtő kiegészítő eszközök, berendezések beszerzésére;
 - arculati elemek elhelyezésére;
 - 2. kistérségi közlekedési szolgáltatás fejlesztésére **egyéb szolgáltatás** ellátásához kapcsolódóan**
 - új gépjármű beszerzésére már működő szolgáltatás kapcsán;
 - a biztonságos közlekedés feltételeit megteremtő kiegészítő eszközök, berendezések beszerzésére;
 - arculati elemek elhelyezésére;

Kapcsolódások más operatív programokkal I.

Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)

- **Megújuló energia**, energetikai fejlesztések, energiahatékonyság fejlesztése

Terület- és településfejlesztési Operatív Program (TOP)

- Helyi gazdaságfejlesztés - pl. post-harvest logisztikai központ, közkonyhák fejlesztése (város);
- A helyi közösségi **szolgáltatások** fejlesztése és a társadalmi **együttműködés** erősítése, pl. helyi termelői piac, vásártér;
- Községi szinten irányított **városi helyi fejlesztések** (közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások, **CLLD**);
- Megyei és helyi **emberi erőforrás fejlesztés**, foglalkoztatás-ösztönzés, társadalmi együttműködés.

Vidékfejlesztési Program:

- Erdőgazdálkodás és elsődleges feldolgozás fejlesztése lokális felhasználásra (pl. apríték)
- Állattartás és kertészeti termelés fejlesztése, együttműködések ösztönzése
- Rövid Ellátási Lánc termelői együttműködés
- Városi CLLD és városkörnyéki LEADER (város-vidék) együttműködés preferált!
- Közkonyhák fejlesztése (falu)

Kapcsolódások más operatív programokkal II.

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)

- a városi és a vidéki területeken élő, **rászoruló közösségek** fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;
- a **halmozottan hátrányos helyzetű** csoportok munkaerő-piaci eszközökben való részvételének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése;
- az **önkéntesség** fejlesztése és a helyi civil társadalom megerősítése;
- **infrastrukturális beruházások** a társadalmi együttműködés erősítése érdekében.

Vidékfejlesztési Program:

- **vidéki alapszolgáltatások** fejlesztése, ami nem állami vagy önkormányzati alapfeladat, pl. falugondnoki szolgálat gépjárműve (7 évnél idősebb), eszközei, orvoslakás, tanárlakás, stb.
- korábbi fejlesztések használata: pl. IKSZT-ben EFOP programok fogadása (pl. civil közösségi, képzési, állásbörze, egészségfejlesztési, „gyerekház”, tanoda, stb.)

Közlekedésfejlesztés a vidéki térségekben - fókuszban a vasút fejlesztése

Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Programból (IKOP) megvalósuló fejlesztések:

- A vidéki városi-elővárosi közlekedés fejlesztése (vasút-villamosítás, vonalkorszerűsítés, csomópontok fejlesztése, utastájékoztató-fejlesztés, új vasúti járművek beszerzése a távolsági személyszállításhoz);
- Közlekedés környezetterhelésének csökkentése (PM10 és NOx);
- Megyei jogú városok közötti elérhetőségének javítása

Tervezett VP források I.

Cikk/ kód	Intézkedés/alintézkedés/művelet megnevezése	Teljes közkiadás (Mrd Ft)
14. cikk	Tudás transzfer és információs akciók	8,62
15. cikk	Tanácsadási szolgáltatás, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások	13,63
16. cikk	Minőségi rendszerek mezőgazdasági termékekre, élelmiszerekre	10,07
17. cikk	Beruházás tárgyi eszközökbe	458,20
18. cikk	Mezőgazdasági termelő potenciál helyreállítása/megelőzés	6,30
19. cikk	Mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztése	60,03
20. cikk	Alapvető szolgáltatások és falumegújítás vidéki területeken	73,06
21-26. cikk	Beruházások erdőterületek fejlesztésébe és erdőmegújításba	62,741
27. cikk	Termelői csoportok létrehozása	25,24
28. cikk	Agrár-környezetvédelem és éghajlatváltozás	191,46

Tervezett VP források II.

Cikk/kód	Intézkedés/alintézkedés/művelet megnevezése	Teljes közkiadás (Mrd Ft)
29. cikk	Ökológiai gazdálkodás	63,24
30. cikk	Natura 2000 és Víz Direktíva kifizetések	61,36
31. cikk	Kifizetések természeti és egyéb sajátos hátrányokkal küzdő térségekben	22,86
33. cikk	Állatjólét	43,53
34. cikk	Erdő-környezetvédelem /genetikai erőforrások	15,50
35. cikk	Együttműködés alapú fejlesztések	15,34
36. és 37. cikk	Mezőgazdasági kockázatkezelés (pü. eszközei)	28,59
42-44. cikk EMVA	LEADER (Helyi Fejlesztési Stratégiák és megvalósítás)	57,53
	Technikai segítségnyújtás (TS)	26,13
	<i>TS-ből MNVH funkciók</i>	18,65
	Összesen:	1243,50

Egyéb operatív programok

Rövidítés	Operatív program neve	Program kerete (milliárd Ft, 310 HUF/EUR árf.)
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program	2 382,87
TOP	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program	1 051,20
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program	1 033,20
KEHOP	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	997,60
EFOP	Emberi Erőforrás Operatív Program	810,00
KÖFOP	Közigazgatás- és Közszolgáltatás-szervezés Fejlesztési Operatív Program	187 + 60 TS
VEKOP	Versenyképes Közép-magyarország Operatív Program	143,80
RSZTOP	Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program	34,00

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

